

Magyarsággkutató Tudományos Társaság
Naučno društvo za hungarološka istraživanja
The Scientific Association for Hungarology Researches
24000 Szabadka - Subotica, Branislava Nušića 2/1
Szerbia – Srbija
E-mail: irengm@tippnet.co.yu
www.mtt.org.yu

Tartalmi beszámoló
a Magyarorsággkutató Tudományos Társaság (Szabadka)
2007. évi tevékenységéről,
amit az MTA Elnöki Titkárságának támogatásából fedezett

Szerződés száma: 26953/2007
Pályázatszám. 18-2007

mtt PROJEKT	Lásd a melléleteket
A kutatási projektum címe: Az autonómia illúziója, A magyarság eszme- és irodalomtörténete a Délvidéken (1972-1989)	Dr. Vajda Gábor ösztöndíjas kutató publikált könyve - 2007
A kutatási projektum címe: Kisebbségi létjelenség a Vajdaságban, amelynek része az összehasonlító kutatás: Régió összehasonlítás, a humán erőforrás magatartása tükrében – Vajdaság adatai alapján: Regionális fejlődés a humán erőforrás magatartása tükrében	Lásd a publikálás alatt levő (Régióink életereje című 13. mtt kötet, Szabadka) kéziratokat a mellékletben: dr. Gábrity Molnár Irén, Mirnics Károly magiszter és a doktoranduszok: Takács Zoltán, Szlávitv Ágnes

A Magyarságkutató Tudományos Társaság 2007. évi kutatásából: **Kisebbségi létjelenség a Vajdaságban címmel a következő tanulmányok születtek (kéziratok a mellékletben)**

1. Dr. Gábrity Molnár Irén¹: Vajdaság népességmozgására jellemző alapadatok²
2. Takács Zoltán³: A területi szervezkedés és regionalizáció Szerbiában
3. Mirnics Károly magiszter: Vajdaság és a magyar nemzeti kisebbség népességének gazdasági szerkezete és változásai (1953–2002)
4. Takács Zoltán: A munkaerő-kompetencia és az oktatás viszonya
5. Gábrity Molnár Irén: Munkaerőpiac igények Vajdaságban
6. Mgr. Szlávity Ágnes⁴, PhD hallgató: Észak-Bácska munkaerő-piaci tendenciái

mtt FORUM	Lásd a meghívókat és a konferenciaképeket
Konferencia 2007. 10. 15. Szabadka <i>Tolerancia-építők</i>	Nyilvános könyvbemutató Dr. Korhecz Tamás, dr. Gábrity Molnár Irén, Deli Andor, Árpási Ildikó
Konferencia 2008. 02. 14. Szabadka, <i>Értelmiségünk életközelből</i>	a Városi Könyvtár olvasótermében résztvevők: Magyarságkutató Tudományos Társaság tagjai, ösztöndíjas kutatók, egyetemisták, értelmiségiek

mtt SOROZAT	Publikált kötetek a beszámoló mellékletében
Kiadói tevékenység a Pannónia Alappal közösen: Tolerancia-építők , tanulmány magyar-szerb-angol nyelven	Szerzők: Dr. Korhecz Tamás, dr. Gábrity Molnár Irén, Deli Andor Nyomda: MM Print Szabadka - 2007
Kiadói tevékenység Régióink életereje	MTT sorozat 13. kötete publikálás alatt. Szerzők az ösztöndíjas kutatók Szerkesztők: G. Molnár Irén és Mirnics Zsuzsa, Műszaki szerkesztő: Csernik Előd Verzál Nyomda Újvidék - 2008
Kiadói tevékenység: Az autonómia illúziója	Szerző: Dr. Vajda Gábor, Szerkesztő: Mirnics Zsuzsa, Műszaki szerkesztő: Csernik Előd Verzál Nyomda Újvidék - 2007

1 Az Újvidéki Egyetem szabadkai Közgazdaságtudományi Kar rendes tanára, kutatáskoordinátor

2 A tanulmány az MTA Titkárságának támogatásával készült, amelyből előadást tartott a szerző a Szegedi Tudományegyetem Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék szervezésében – Magyarok a Kárpát-medencében Nemzetközi Földrajzi Konferencia - 2008. március 6. Szeged

3 PhD hallgató - Pécs, PTE KTK Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola

4 Az Újvidéki Egyetem szabadkai Közgazdaságtudományi Kar tanársegéde, PhD hallgató - Budapest

Kisebbségi létjelenség a Vajdaságban

Regionális fejlődés a humán erőforrás magatartása tükrében

Kutatás célja: A Kárpát-medencében a határon túli magyarok eltérő társadalmi és gazdasági feltételek körülmények között élnek, ami miatt lehetetlen a teljes határon túli magyarság számára egyetlen egységes megmaradási/fejlesztési gazdaságpolitikai nemzetstratégiát és viselkedési modellt megfogalmazni. A vajdasági magyarság egészének érdekeit és elvárásait megfogalmazó, a mindenkor regionális-lokális erőforrásokra és komparatív előnyökre támaszkodó és a különböző populációtípusok specifikus körülményeit messzemenően figyelembe vevő, de ugyanakkor a makro-regionális gazdasági környezet irányadó és korlátozó feltételrendszerét is érvényesítő, többváltozatú régiófejlesztési stratégia megfogalmazása mindenképpen egyike a Kárpát-medencei magyar értelmiségi elit legsürgősebb feladatainak.

Kutatás tárgya: Vajon a Vajdaságban élő, az anyaországon kívül eső magyarok számára az egyetlen túlélési esélyt az Európai Unióhoz való közeledés és csatlakozás jelenti? Annak ellenére, hogy ez az alternatíva már évekkel ezelőtt, a szórványban élő magyarokban is tudatosodott, úgy tűnik, hogy az ehhez szükséges általános közhangulat és magatartás átformálása még évekig eltarthat. Másrészt, a nemrég elért EU csatlakozás gazdaságpolitikai, kisebbségi és emberjogi feltételei egyes régiókban különböző irányt vettek fel: Felvidék, Erdély esetében; míg a vajdasági magyarok esetében a délszláv háborús örökség miatt ez a csatlakozás egyhamar még nem várható.

Kutatás módszere:

1. **Dokumentumelemzés** - keresve megmaradásuk, fejlődésük és életminőségük kérdéseinek megoldását, meg kell állapítani, hogy döntő politikai hatalommal és döntési jogkörökkel a határon túli magyarok nem rendelkeznek, saját fejlesztési erőforrásaink gyengék, (sokszor vesztesei a privatizációnak is) és sem a saját országuk, sem pedig az anyaországuk kiemelt támogatásával reálisan és folyamatosan nem számolhatnak. Ezért, ha a régiók gazdasági fejlődésében alapvető prioritás a külföldi tőke gyors/intenzív beáramlása, akkor azt is látni (kutatni) kellene hogyan érdemes „fogadni” és hatékonyan kanalizálni ezt a tőkét, a kistérségek fejlesztésére. Azokat az alapvető feltételeket érdemes előzetesen is megfogalmazni, amelyekre a határon túli magyaroknak ráhatásuk lehet.
2. **Statisztikai adatok másodelemzése**, a munkaerőpiaci helyzetelemzéssel, az Észak-vajdasági régiókra fókuszálva.
3. **Tudományos konferencia előadások** – vitafórumok és műhelymunkák eredményeinek lejegyzése

Az eddigi **projektumeredmények** előre vetítik a határon túli magyarok távlati céljait, vagyis a projektum dinamizálását, stratégiai programok kidolgozását. Az adatsorokat évenként bővítjük és a döntő jelentőségű elemzéseket szükség szerint, megismételjük, gazdagítjuk, a jövőképet az új ismeretek alapján pontosítjuk, korrigáljuk. Célunk, a környezetünk magyarságának az igények szerint minél aktuálisabb viselkedési kereteket ajánlani, pozitív magatartásformát sugallani.

Összefoglaló tanulságok a kutatásból:

1. A népszámlálás adatai szerint Szerbiában 7.498.001 ember él (2002-ben), valamivel kevesebb, mint a legutóbbi, 1991-ben megtartott népszámláláskor. Átlagosan 96,7 lakos jut egy km²-nyi területre. A háztartások száma állandóan növekedett, a háztartások átlagos lélekszáma viszont fokozatosan csökkent. A férfiak átlagos életkora 38,9 év, várható élettartama 69,9 év, míg a nők átlagos életkora 41,4 év, várható élettartama pedig 75,2 év. A városban élő lakosság aránya fél évszázad alatt megháromszorozódott.

Vajdaság lakosainak száma 1948 és 1981 között folyamatosan növekedett, azóta azonban stagnál a népesség száma. Ma kb. 2 milliót tesz ki. A vajdasági autochton lakosok száma 1961 óta folyamatosan csökken. Az elmúlt 11 évben Vajdaság népsűrűsége (főleg Bácskában) növekedett, de a betelepülőknek köszönve. A délszláv háború eseményei miatt jelentős népmozgalmi változások történtek. Az adatok komoly emigrációs és imigrációs folyamatokat jeleznek. Teendők:

- *A teljességigényű, működőképes infrastruktúra*
- *Regionális fejlesztési tervek kidolgozása az elitemigráció csökkentése céljából*
- *Együttműködő határmenti kapcsolatok - a beruházási és vállalkozási hajlam emelése*
- *Intézményhálózatok kiépítése: pl. az oktatás- és a művelődési intézmények hálózata*
- *Településkapcsolatok - a régiófejlesztési stratégia és együttműködés kidolgozása (folyamatos határon túli szakemberi közreműködés)*
- *Az EU csatlakozás elősegítése.*

2. Politikai eszmefuttatástól nehéz eltekinteni az elemzés során, mivel egy olyan országról van szó, ahol a politikusok néphős-kultusza még mindig él. Legyen az alkotmány meghozatala, területi tervezés, helyi önkormányzatokról szóló törvény, regionális fejlesztés, sőt minden egyéb más politikai manipuláció eredménye. Szerbiában az évek óta „szereplő” autoritárius, centralizált hatalom miatt nem tudott fejlett önkormányzati rendszer kialakulni. A regionális berendezést illetően Szerbia aszimmetrikus rendszert örökölt, ahol névleges autonómiával egy tartomány rendelkezik: Vajdaság. Ez a rendszer hatalmas aránytalanságok kialakulásához vezetett az ország regionális fejlődésében. A fejlettségi szintet illető regionális különbségek elérik az 1: 10-hez arányt. Az amúgy is kifejezésre jutó regionális különbségek létezését még jobban felerősíti a gyenge területi kohézió, valamint a kihasználatlan, és nem adekvát módon hasznosított területi tőke, amely természeti erőforrások, emberi erőforrások, materiális erőforrások, illetve nem materiális – kulturális, etnikai, és egyéb sokszínűségekből fakadó erőforrások formájában manifesztálódik. Vajdaság Szerbia etnikailag legplurálisabb része, ahol a régió-identitás határozott, erős és jelentős - „*integratív és fejlődési potenciál*”. *Ezt kellene tudni hasznosítani. Sajnos, azonban a régió belül létező érdekek nem/nehezen egyeztethető össze a „régió kívüli” érdekekkel.*

1990-ig a tartományok alkotmányban rögzítették a nemzetek és nemzeti kisebbségek egyenjogúságát, emellett sor került a gazdasági, politikai és kulturális autonómia megfogalmazására is. Az tartományok ilyen jellegű alkotmányos jogainak

meghatározása, egyrészt megfelelő alapja lehetett volna a további regionalizációnak Szerbia területén. Szerbiának 2006 októberében ismét lehetősége nyílt arra, hogy ezen értékek mellett tegye le voksát. Bebizonyosodott azonban, hogy (új) Szerbia nem érett egy kulturális, etnikai alapokon elinduló regionalizációs folyamatra. Nem tud és nem is akar központosított hatalmából veszíteni, politikai érdekérvényesítésre csak így tud jogot formálni. A kétmillió, kifejezett (tanulmányokkal alátámasztott) regionális identitással rendelkező, magukat „vajdaságiaknak” nevező lakosság nem képezne megfelelő táptalajt a kevésbé demokratikus vonalakon mozgó politikai hatalomnak. Vajdaság civilizációs, kulturális, gazdasági és multietnikai öröksége folytán európai régió és Szerbia Európára nyíló kapuja, és a Vajdaság autonómiatörekvései egy demokratikus és decentralizált jogállam keretei között képzelhetők csak el.

Az új Szerb Alkotmány semmiféle garanciát nem biztosít decentralizációs és regionalizációs témakörökben. Márpedig Jugoszlávia utódállamaiban nyilvánvalóan szükség van alkotmányos garanciákra. Ha „egyszerű” törvény határozza meg pl. a tartomány hatásköreit (omnibusz), melyet szavazati többséggel bármikor változtatni, megvonni, felszámolni lehet, akkor ezeket a jogokat semmi sem szavatolja. Félt, hogy - egy funkcionális területekről, makrorégiókról, új térstruktúra kialakításáról szóló tervezet, törvényjavaslat - képes lehet a meglévő (történelmi hagyományokra, identitásra épülő) regionális intézményrendszer leépítésére, megsemmisítésére. Sajnos, olyan folyamatoknak vagyunk szemtanúi, amelyek a még létező „látszatdecentralizációt” képesek lehetnek egy erős központi hatalmi irányításba komponálni, ahol a kvázi-régiók képzése a helyi elit számára csupán a hatalom megszerzésének eszköze lehet.

3. A magyarok hátrányos helyzetének, társadalmi és gazdasági kirekesztettségének bemutatása e táblázat segítségével is érvényt szerez önmagának. A mezőgazdaságból mint legkevésbé jövedelmező gazdasági tevékenységből (deprimált árak, egyre nyitottabb árolló a mezőgazdasági és ipari termékek között, a mezőgazdaságot működtető ipari termékek árának rohamos emelkedése, a mezőgazdasági termékek árának gazdaság- és szociálpolitikai módszerekkel történő olcsón tartása) a szerb népesség tömegesen menekül, s ez kínál munkalehetőséget a magyaroknak, a nem jövedelmező és rosszul fizetett munkahelyeken.

Önmagáért beszél az a tény, hogy kisajátíthatják maguknak az államigazgatást, katonaságot, állambiztonsági pozíciókat, társadalom és vagyonbiztosítást, a pénzforgalmat, az ingatlanközvetítést – és azokat a munkahelyeket is az iparban, amelyek a táblázatban nem látszanak. Ha mégis jelen vannak a magyarok ezekben a gazdasági tevékenységekben is, úgy legfeljebb középfokú végzettséget igénylő munkahelyeken dolgoznak, vagy elemi munkát végeznek.

Ezek után csak egyetlen egy és rövid következtetés lehetséges: a magyar népesség gazdasági szerkezete kizorító jellegű a gazdasági tevékenységek peremrészei felé. E gazdasági szerkezet nem kedvez sem a magyar vállalkozóknak, sem a munkavállalóknak.

4. A szakképzettségi szintek közti kereslet-eltérések társadalomgazdasági igényként fogalmazódnak meg a munkaerő-piaci hivatalok nyilvántartásaiban, és egyben ösztönzőleg hatnak, hogy vegye már észre az oktatási rendszer a munkaerő-piaciváltozásokat. A változásokra érzéketlen oktatási infrastruktúra, valamint az

iskolák, egyetemi karok nem megfelelő képzései, programjai képezik a feltörekvő munkanélküliség alapját. Az elmúlt évek történései nagyon sokban hozzájárultak a helyzet romlásához, olyannyira, hogy az egyes irodák nyilvántartásai ugyanazon oktatási profil több generációjának képviselőit is felsorakoztatják. Itt nélkülözhetetlen az oktatási rendszer intervenciója. Már amikor a 19-25 éves, iskolapadból kikerülő generációk jelennek meg csoportosan a nyilvántartásokban, egyértelmű, hogy az adott profil/szakképzettség nem piacképes. Mégsem nyílik évről évre esetleg több/kevesebb szak azon tevékenységi területeken, ahol a legtöbb munkanélküli koncentrálódik, ill. a legtöbb szabad munkahelyet regisztrálnak. Nem találkozik a munkaerő-piaci igény az oktatási szférával. Tény, hogy az emberi erőforrás megfelelését a piacgazdaság követelményeivel szemben, szervezett, szisztematikus és folyamatos képzés nélkül nem lehet biztosítani.

Szerbiában a legnagyobb problémát a szakközépiskolák szakmakínálata képezi. Az iskolák merev programjai, a régi gazdasági rendszer alapjaira épülő szakosodási rendszerek, stb. kilátástalan helyzetbe juttatták a munkanélküliséggel küszködő emberi erőforrást. A reformok nélkülözhetetlenek, rövidtávon eredmény nem igazán várható, de mindenképpen csökkenteni kell a mélyülő különbségeket. Ezek megvalósításához a következő intézkedések foganatosítása szükséges:

- teljes körű munkaerő-piaci szükséglet-felmérés, valamint a várható kereslet alakulás előrejelzése,
- a szakmakínálat megtervezéséhez szükséges párbeszéd kezdeményezése, az oktatási rendszer lokális és központi képviselői, valamint a foglalkoztatásügyi hivatal alkalmazottai, továbbá a gazdaság képviselői és a munkaadók között.
- széleskörű szakoktatást kell biztosítani, flexibilis – a változásokat hordozó programokkal, multidiszciplinális megközelítéssel,
- gyakorlat fontosságának eleget tenni (hiánya minden szakképzettségi szint esetében közös), és fejleszteni az együttműködést a munkáltatókkal.

A nyilvántartáson szereplő felnőtt munkanélküliek számára kilátástalan helyzetük megoldását egy megfelelő, intézményesített felnőttképzési infrastruktúra tudja csak biztosítani. Az oktatási rendszer innovatív kiigazításai – piaci szükségletek revíziója a felnőttoktatás új modellezésével valósítható meg. Szerbiában sajnos, nincs megfelelő törvényes keret ehhez, hiányzik a munkaerőpiac szereplői közti párbeszéd. Hiányzik az ágazathoz kapcsolódó intézményi infrastruktúra is. Hiányzik az egységes egész életen át tartó tanulási koncepció, illetve annak operatív programjai. Hiányzik a rugalmasabb, multidiszciplináris, európai szellemű oktatási, képzési magatartás.

A minőséges oktatás végkifejlete az elhelyezkedés/munkába állás. Olyan tudás, ügyesség, kompetencia halmaz, amely növeli a munkaerő képességeit, hogy munkahelyet szerezzen, illetve azt megtartsa, hogy munkahelyi előrehaladását megalapozza, hogy mindig felkészülten nézzen szembe a változásokkal, hogy biztosítani tudjon magának másik munkát, amennyiben azt ő maga jónak látja, vagy ha munka nélkül marad, és hogy életciklusának bármelyik periódusában tudja biztosítani a minél könnyebb és fájdalomtól mentesebb munkaerőpiacra jutást. Mindezek értelmében, az oktatás csak abban az esetben képes növelni a foglalkoztatottak számát, amennyiben a megfelelő – a gazdaság és a munkaerőpiac által elvárt - tudást, ügyességet, kompetenciát és álláspontokat átörökíti a

foglalkoztatottakra. Az oktatási rendszernek kötelező, hogy állandó információ birtokában legyen azzal kapcsolatban, hogy mi az a tudás, ügyesség, kompetencia, amelyet a gazdaság és a munkaerőpiac igényel. Az adekvát módon megfogalmazott oktatási rendszer eredménye olyan emberi erőforrás, amely az egész gazdaság szolgálatában áll, és elősegíti a társadalom fejlődését.

5. A magyar fiataloknál pluszenergia befektetése szükséges, majd tudatos jövőépítés, továbbá piacorientált szakválasztás, integrálódás az európai felsőoktatási-kutatási térségbe. *A fiatalok többsége törődik a továbbképzésével, de szívesen vesznek részt gyorstalpalló és olcsó kurzusokon; viszonylag kevesen gondolkodnak másoddiploma, vagy specializálás szerzésén (20%-a), ez összefügg az anyagi helyzetükkel és a környezeti hatásokkal is, hiszen a városban élők kedvezőbb feltételek mellett képezhetik tovább magukat a szakmában. A megkérdezettek közül leginkább a bölcsészszakosok képzik át magukat, míg a közgazdászok alapképzés után is tovább tanulnak.*

Jellemző a térségre a hosszú ideig tartó munkakeresés. Ehhez hozzájárul:

- A munkaközvetítői irodák főleg az alacsony iskolavégzettségű, szakiskolát végzett, leghátrányosabb munkanélküli rétegnek szerveznek át- és továbbképzést. *A diplomás magyar fiatalok zöme nem jelentkezik be a munkaközvetítő irodába.*
- *A felsőoktatási diplomával rendelkezők, az ismerősök és barátok által, vagy újságban, interneten meghirdetett alkalomra várnak.*
- A munkaviszonyban levő fiatalok *viszonylag rövid idő alatt sok munkahelyen dolgoztak már.* Átlagosan évenként váltottak munkaadót, akár ugyanabban a szakmában is. Az ok: a megfelelően fizetett, biztos munkahely keresése, vagy az utólagos átképzés.

Teendők:

- **Szükséges, hogy a versenyképességre fókuszáljunk - minőségi és akkreditálható új *felnőttképzési formákra***
- **Széleskörű szakoktatás, flexibilis, interdiszciplináris és gyakorlatias képzés kell**
- **Szükséges: a szakmakínálat megtervezéséhez szükséges párbeszéd kezdeményezése: munkakereső-munkaközvetítő, iskola-munkaadó, munkaközvetítő-iskola,**
- **Karrierépítő Információs Koordinációs Irodák megnyitását tervezni a határmenti régiókban**
- **A határon át ívelő munkaerőpiac és képzés rendszer, a felnőttoktatás új keretek közötti modellezésével valósítható meg**
- **A „magyar felsőoktatási térben”, *regionális felsőoktatási tömörülés és a felnőttoktatás, interdiszciplináris intézményközi modellje* szükségeltetik!**

6. Észak-Bácska munkanélküli lakosainak gazdasági ágazonkénti eloszlását vizsgálva, a 2006-os nyilvántartási adatok alapján szembeűnő, hogy valamelyest nőtt a mezőgazdaságból kikerűlt munkanélküliek aránya, de a kereskedelemi és közgazdasági terűleteken is jelentős változások tapasztalhatóak. Az eltelt három év alatt ugyanis nőtt a kereskedelemben levő szabad munkahelyek száma, de kissé csökkent a munkába állás százalékaránya, bár még mindig itt található a legtöbb szabad munkahely és itt is helyezkednek el a legtöbbben. A közgazdasági terűleten

csökkent a szabad munkahelyek száma és a munkába állás aránya is, valószínűleg a költségcsökkentő, racionalizálási törekvések eredményeként.

Észak-Bácskában a 2004-es évben a munkanélküliségi ráta 33,6%, a munkanélküliek száma 26 525, míg a foglalkoztatottak száma 47 230 volt. Vajdaság egészétől eltérően a foglalkoztatottak nagyon jelentős része a feldolgozóiparban dolgozott, de a tartományi átlagtól jóval nagyobb volt a mezőgazdaságban dolgozók aránya is. A munkanélküliek 51,2%-a nő, első munkahelyére pedig a munkanélküliek 40%-a várt Ugyanennyi volt az 1 évnél rövidebb ideje munkanélküliek aránya is. A 10 évnél hosszabb ideje munka nélkül levők aránya 8% volt. A munkanélküliek legnagyobb része a 31 és 40 valamint a 41 és 50 éves korcsoportúak közül került ki. A munkát keresők 46%-a szakképesítés nélküli egyén, de jelentős volt a középiskolai végzettségű munkanélküliek aránya is. Kedvező körülmény, hogy a szabad munkahelyek is e kategóriákból kerültek ki nagy számban. A munkanélküliek gazdasági ágazatok szerinti elemzése is Észak-Bácska sajátos helyzetére mutat rá, hiszen a tartományi szinten is jelentős gépészet mellett, a munkanélküliek nagy része a mezőgazdaság és a feldolgozóipar területéről került ki. A legtöbb szabad munkahely a kereskedelem és a közgazdaság területén volt található.

A 2006-os év adatait elemezve megállapítható, hogy az eltelt három év alatt javulás tapasztalható a foglalkoztatás és a munkanélküliség területén, hiszen a munkanélküliségi ráta 31,05 %, a munkanélküliek száma 30 142, míg a foglalkoztatottak száma 55 450 volt. Azonban a körzet még mindig jelentős gondokkal szembesül, hiszen a 10 évnél hosszabb ideje munka nélkül levők aránya 9%. A munkanélküliek legnagyobb része az 50 évnél idősebbek közül került ki, sőt, a munkát keresők csaknem fele 41 évnél idősebb. A munkát keresők 47%-a szakképesítés nélküli egyén. Jelentős a középiskolai végzettségű munkanélküliek aránya is. A legtöbb szabad munkahely 2006-ban is a kereskedelem és a közgazdaság területén volt található.

A körzet gazdasági fejlesztéseinek körében külön hangsúlyt kell, hogy kapjanak a munkanélküliséget csökkentő tervek és cselekvési programok. A munkanélküliek nagy száma miatt elengedhetetlen olyan új munkahelyeket teremtő programokat kidolgozni, amelyek a munkaerő-piacon legnehezebb helyzetben levő egyének, az általános iskolai végzettségű középkorú munkanélkülieknek nyújtanak munkalehetőséget. Emellett, nagyon fontos lenne összehangolni körzet oktatáspolitikáját a munkaerőpiac mindenkori helyzetével és a fiatal szakemberek képzése során átadni minden olyan ismeretet, mely javítja munkába állásuk esélyeit.

Szabadka, 2008. 03. 17.

Beszámolót készítette:

Gábrity Molnár Irén, mtt elnök

irengm@tippnet.co.yu